

Dosarul nr. 3ra-818/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

13 octombrie 2021

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Nina Vascan
Aliona Miron
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe și de Tatiana Vieru, reprezentată de avocatul Crețu Radu, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Coptu Nicolai și Vieru Tatiana împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, persoane terțe Hîncu Grigore, Iovcova Irina și Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 noiembrie 2019, Tatiana Vieru reprezentată de avocatul Crețu Radu și Coptu Nicolai reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău, persoană terță Hîncu Grigore privind contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, solicitând recunoașterea ilegală a refuzului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare de a elibera certificatul de urbanism pentru proiectare și autorizația de construire pentru replanificarea (resistematizarea) apartamentelor cu numerele cadastrale xxxx și xxxx, amplasate în blocul locativ de tip P, cu extindere planimetrică în vederea transformării în locuință multifamilială de tip P + E + M din xxxx în baza schiței de proiect nr. 01/19 din 21 februarie 2019 și a raportului de expertiză din 26 februarie 2019, fără acordul coproprietarului Hîncu Grigore.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, sunt coproprietarii bunurilor imobile situate în xxxx, (apartamentele nr. 1 și nr. 2) și intenționau să efectueze lucrări de reconstrucție a bunului imobil nominalizat, motiv pentru care s-au adresat

la SRL „Arh Evolutio” pentru eliberarea schiței de proiect ce vizează resistematizarea blocului locativ și extinderea în dimensiuni. Ulterior, a fost întocmită schița de proiect nr. 01/19 privind resistematizarea blocului locativ și extinderea în dimensiuni cu numerele cadastrale xxxx și xxxx în locuință multifamilială cu regimul de înălțime P+E+M amplasate în xxxx, care a fost aprobată și avizată de Consiliul Național al Monumentelor Istorice și s-a obținut acordul favorabil al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 3 din 21 februarie 2019, fiind întocmit și raportul de expertiză privind starea tehnică a construcțiilor portante, elementelor constructive și posibilitatea replanificării (resistemizării) imobilelor disputate supra, în temeiul căreia s-a confirmat posibilitatea tehnică a replanificării (resistemizării) imobilelor. Însă, decizia privind permisiunea pentru proiectare și autorizarea lucrărilor de construcție urma a fi luată de Direcția Arhitectură a mun. Chișinău, responsabilă pentru aspectul exterior al clădirilor existente și al aspectului arhitectural.

Au menționat reclamanții că, expertul a înaintat un șir de recomandări beneficiarilor pentru replanificare, cât și pentru extinderea planimetrică și pe verticală, cu indicația că raportul de expertiză tehnică nominalizat poate fi o parte componentă a cărții tehnice a obiectivului dat.

Astfel, în baza actelor nominalizate, reclamanții s-au adresat la Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, însă prin răspunsul din 13 aprilie 2019 s-a dispus suspendarea curgerii termenului de eliberare a actului permisiv stabilit de legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție pe o perioadă de 30 de zile din motiv că setul de acte prezentat este incomplet și nu corespunde prevederilor art. 3 alin. (1) al acestei legi. În răspuns s-a indicat despre necesitatea prezentării acordului autentificat notarial al coproprietarilor de imobil și anume al apartamentului nr. 3, ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectivului construit.

Reclamanții au invocat că s-au adresat către Hîncu Grigore, coproprietarul apartamentului nr. 3, pentru ca acesta să dea acordul autentificat notarial la eliberarea documentelor permise pentru edificarea și reconstruirea imobilului nominalizat, însă acesta a refuzat neîntemeiat. Prin răspunsul la cererea prealabilă nr. 21/1364 din 25 iulie 2019, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a comunicat că actele solicitate au fost prezentate parțial, nefiind prezentat acordul autentificat notarial al coproprietarului nr. 3, dar și că este necesară stabilirea relațiilor funciare asupra terenului.

Au relatat reclamanții că la 20 august 2019, au depus Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cerere, prin care au solicitat emiterea deciziei privind privatizarea terenului aferent imobilului din xxxx, cu eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire fără acordul vecinului apartamentului nr. 3.

Prin răspunsul Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 21/1601 din 14 noiembrie 2019 la cererea prealabilă din 20 august 2019 au fost informați că dezacordul proprietarului apartamentului nr. x referitor la reconstrucția apartamentelor nr. x și nr. x din xxxx, urmează a fi contestat în instanța de judecată.

Au susținut reclamanții că au fost prezentate toate actele necesare în vederea eliberării actelor permise, cu excepția acordului coproprietarului apartamentului

nr. x, care refuză neîntemeiat să ofere acordul, iar executarea lucrărilor de construcție în temeiul actelor permissive solicitate nu va afecta coproprietarul apartamentului nr. x, Hîncu Grigore.

În cadrul judecării cauzei în prima instanță, în proces au fost atrași în calitate de persoane terțe Iovcova Irina și Agenția pentru Supraveghere Tehnică.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Tatiana Vieru, reprezentată de avocatul Crețu Radu, și Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, în termenul prevăzut de lege, Tatiana Vieru, reprezentată de avocatul Crețu Radu, și Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, la 30 decembrie 2020 au depus cerere de apel nemotivată, iar la 02 martie 2021 cerere de apel motivată, împotriva hotărârii primei instanțe, prin care au solicitat casarea hotărârii din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Tatiana Vieru, reprezentată de avocatul Crețu Radu, și Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, avizarea oferită de către Consiliul Național al Monumentelor Istorice și acordul favorabil al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 3 din 21 februarie 2019 nu substituie acordul autorităților abilitate și nici al proprietarului celui de-al treilea apartament din cadrul blocului locativ în care sunt amplasate apartamentele apelanților, pe care aceștia intenționează să le reconstruiască. Astfel, argumentele apelanților referitoare la caracterul pretins nefondat al refuzului terțului Hîncu Grigore, sunt nefondate și nu pot fi soluționate în cadrul prezentului proces, intentat împotriva autorităților publice locale, deoarece pretențiile respective urmează a fi înaintate nemijlocit împotriva terțului în procedură contencioasă.

Curtea de Apel Chișinău a stabilit că, apelanții nu au prezentat acordul persoanelor vizate pentru efectuarea lucrărilor de construcție, motiv pentru care autoritățile abilitate corect au dispus suspendarea examinării cererii apelanților privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare și ulterior legal au respins cererea dată în contextul neîntrunirii de către apelanți a condițiilor legale pentru eliberarea acestui certificat.

Prin urmare, obligarea eliberării actului permisiv nerespectând procedura de înaintare a cererii, fără anexarea tuturor documentelor prevăzute de lege, este inadmisibilă, deoarece apelanții/recurenții nu dețin toate actele ce urmează a fi elaborate în baza certificatului de urbanism pentru proiectare, iar eliberarea certificatului de urbanism a fost legal respinsă de autoritatea publică.

La 01 iunie 2021, Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, Tatiana Vieru și avocatul Crețu Radu, au depus cerere de recurs nemotivat, iar la 03 august 2021, au depus motivarea recursului împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea deciziei contestate, cu adoptarea unei decizii noi de admitere a acțiunii (f.d. 139-140, 149-157, vol. II).

În motivarea recursului, au indicat că concluzia instanțelor inferioare, prin care a fost respinsă acțiunea, rezultă din aplicarea incorectă a normelor de drept material și procedural.

Recurenții au menționat că, au expediat lui Hîncu Grigore, prin intermediul oficiului poștal, în repetate ori solicitare cu aviz de recepție de a se prezenta la notar, pentru a da acordul autentificat notarial, permisiv, eliberării actelor administrative necesare pentru edificarea construcției, care au fost recepționate, dar la care nu au primit un răspuns. Consideră că neprezentarea lui Hîncu Grigore la notar este un refuz tăcut. La 15 noiembrie 2019, au recepționat răspunsul nr. 21/1601, semnat de șeful interimar al Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, la cererea prealabilă din 20 august 2019, prin care au fost informați că dezacordul proprietarului ap. x referitor la reconstrucția ap. x și x din str. Xxxx, urmează a fi contestat în instanța de judecată.

Menționează că, potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, au revendicat încălcarea unui drept al lor, prin activitatea administrativă a unei autorități publice, de aceea au înaintat acțiune în contenciosul administrativ. Totodată, în cererile depuse anterior recurenții au solicitat organelor administrației publice locale inițierea unei proceduri administrative cu ieșirea la fața locului, în vederea constatării încălcării drepturilor de proprietate a vecinului Hîncu Grigore, însă, această cerință a fost neglijată de organele emitente și nu s-a ținut cont de aceasta în instanțele inferioare.

Consideră recurenții că au prezentat toate actele necesare elaborării și eliberării certificatului de urbanism, cu excepția acordului coproprietarului ap. x, Hîncu Grigore, însă prin cererea prealabilă din 17 iulie 2019 au solicitat organului emitent inițierea procedurii administrative conform art. 69-77 din Codul administrativ, cu ieșirea și cercetarea la fața locului a tuturor circumstanțelor, pentru a verifica refuzul nejustificat al proprietarului ap. x de a da acordul la construcție. Totodată, au mai invocat că, executarea lucrărilor de construcție la imobilul din str. Xxxx, pentru care se solicită eliberarea actelor administrative permisive, nu va afecta nemijlocit proprietarul ap. x, Hîncu Grigore.

Suplimentar, au mai relatat recurenții că concluzia instanțelor inferioare referitor la faptul că obligativitatea anexării acordului vecinilor este imperativă, deoarece replanificarea și resistemizarea construcției de către recurenți ar atenta în mod inadmisibil asupra dreptului de proprietate a vecinului Hîncu Grigore, iar aceasta ar constitui o ingerință gravă a dreptului lui de proprietate, este neîntemeiată.

Conform art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 26 mai 2021.

La 07 iulie 2021, avocatului Crețu Gheorghe, i-a fost notificată decizia

contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001941593AS, anexat la materialele dosarului (f.d.141, vol. II). La 08 iulie 2021, avocatului Crețu Radu, i-a fost notificată decizia contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001941543AS, anexat la materialele dosarului (f.d.144, vol. II)

La 01 iunie 2021, Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, Tatiana Vieru și avocatul Crețu Radu au depus recurs nemotivat, iar la 03 august 2021, recurs motivat împotriva deciziei din 26 mai 2021, astfel se constată că recursul a fost depus în termen (f.d.124-129).

La 05 august 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia cererii de recurs depusă de Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, și de Tatiana Vieru contrasemnată de avocatul Crețu Radu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.158, vol. II).

La 02 septembrie 2021, Hîncu Grigore, a depus referință prin care a solicitat declararea ca inadmisibil recursul depus de Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, și de Tatiana Vieru contrasemnat de avocatul Crețu Radu (f.d.168-178, vol. II).

La 16 septembrie 2021, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, reprezentați de Tofan Alina, a depus referință prin care au solicitat respingerea recursului depus de Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, și de Tatiana Vieru contrasemnat de avocatul Crețu Radu, ca fiind unul neîntemeiat (f.d.179-183, vol. II).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept

procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe, și de Tatiana Vieru, contrasemnată de avocatul Crețu Radu, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Coptu Nicolai, reprezentat de avocatul Crețu Gheorghe și de Tatiana Vieru, reprezentată de avocatul Crețu Radu, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Nina Vascan

judecători

Aliona Miron

Victor Burduh